

Συγγραφείς:

Θεόδωρος Σταματίου
Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr

Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Μαρία Πρανδέκα
Οικονομικός Αναλυτής
mprandeka@eurobank.gr

ΡΗΤΡΑ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το έντυπο αυτό εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαράγεται κατά οποιοδήποτε τρόπο από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται ή να δοθεί σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο. Το έντυπο αυτό δεν αποτελεί προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης των κινητών αξιών που αναφέρονται σε αυτό. Η Eurobank και άλλοι που συνδέονται με αυτήν ενδέχεται να έχουν συμμετοχές και ενδέχεται να πραγματοποιούν συναλλαγές σε κινητές αξίες εταιρειών που αναφέρονται στο παρόν, καθώς επίσης ενδέχεται να παρέχουν ή να επιδιώκουν να παρέχουν υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής στις εταιρείες αυτές. Οι επενδύσεις που αναλύονται στο έντυπο αυτό μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές, με κριτήρια τους συγκεκριμένους επενδυτικούς στόχους τους και την οικονομική κατάστασή τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν έχουν αποκλειστικά ενημερωτικό σκοπό και προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται στο παρόν ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή χρονική καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων που περιέχονται στο παρόν, οι οποίες μπορούν να αλλάζουν χωρίς προειδοποίηση. Καμία απολύτως ευθύνη, οπωσδήποτε και αν γεννάται, δεν αναλαμβάνεται από την Eurobank ή από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος.

Άρθρα, μελέτες, σχόλια κ.λπ. εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους. Ανυπόγραφα σημειώματα θεωρούνται της συντάξεως. Άρθρα, μελέτες, σχόλια κ.λπ. που υπογράφονται από μέλη της συντακτικής επιτροπής, εκφράζουν τις προσωπικές απόψεις του γράφοντα.

Τροχοπέδη για την μακροχρόνια ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας η επικρατούσα χαμηλή αντίληψη για την διαφάνεια στον δημόσιο τομέα

- Σύμφωνα με τον δείκτη διεθνούς διαφάνειας η ελληνική οικονομία κατέχει την 80^η θέση σε ένα σύνολο 177 χωρών. Οι αντίστοιχες θέσεις για την Ιρλανδία, την Ισπανία και την Πορτογαλία είναι 21^η, 33^η και 40^η.
- Ενθαρρυντικό στοιχείο για την ελληνική οικονομία αποτελεί το γεγονός ότι το κλίμα αντίληψης για την διαφθορά στον δημόσιο τομέα εμφανίζει σημάδια βελτίωσης.
- Η ανταγωνιστικότητα δεν ενισχύεται μόνο με πολιτικές μειώσεως του κόστους παραγωγής, η ποιότητα των θεσμών και η διαφάνεια είναι εξίσου σημαντικές συνιστώσες.
- Η εκτέλεση του Προϋπολογισμού 2014 για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2014 είναι ικανοποιητική. Χρειάζονται όμως αποφάσεις για την πορεία των εσόδων και των δαπανών που θα εξασφαλίζουν την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων για το 2014 και μετά, όπως:
 - ο Η αποτελεσματικότερη οργάνωση του πλαισίου εφαρμογής του ΦΠΑ.
 - ο Η αποφυγή δημιουργίας νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων και η εξόφληση των νέων χρεών του ΕΟΠΠΥ.
 - ο Η φορολογική ελάφρυνση.
- Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: τον Αύγουστο, αν και υποχώρησε στις 101,9 μονάδες από 102,6 τον Ιούλιο, παρέμεινε για τρίτο συνεχή μήνα πάνω από τον ιστορικό μέσο όρο των 100 μονάδων. Η υποχώρηση σημειώθηκε λόγω των δυσμενέστερων προσδοκιών στον κλάδο της βιομηχανίας, των κατασκευών και της επιδείνωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης.



Πηγή: Bloomberg

Τροχοπέδη για την μακροχρόνια ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας η επικρατούσα χαμηλή αντίληψη για την διαφάνεια στον δημόσιο τομέα

Είναι αναντίρρητα αποδεκτό, τόσο από την πλευρά της οικονομολογικής ακαδημαϊκής κοινότητας όσο και από την πλευρά των ασκούντων την οικονομική πολιτική, ότι η ποιότητα των θεσμών (institutions) και το επίπεδο διαφάνειας (transparency) ή διαφθοράς (corruption) στον δημόσιο τομέα αποτελούν βασικές συνιστώσες για την μακροπρόθεσμη πορεία οικονομικής μεγέθυνσης ενός κράτους. Το κανάλι μέσω του οποίου οι προαναφερθείσες συνιστώσες επηρεάζουν την συνολική οικονομική δραστηριότητα είναι η δημιουργία κινήτρων ή αντικινήτρων τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στα νοικοκυριά για επένδυση, αποταμίευση, απασχόληση, ώρες παραγωγικής εργασίας κ.α. Σύμφωνα με την διεθνή βιβλιογραφία, η ύπαρξη ενός θεσμικού πλαισίου χαμηλής ποιότητας συσχετίζεται θετικά με χαμηλούς ή ακόμα και αρνητικούς ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης, παραγωγικών επενδύσεων και απασχόλησης. Συνεπώς, η αποτελεσματικότητα και η μακροχρόνια βιωσιμότητα ενός υποδείγματος οικονομικής μεγέθυνσης κρίνεται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα των θεσμών και το επίπεδο διαφάνειας του κράτους στο οποίο εφαρμόζεται.

Εμπόδιο για την περαιτέρω εμπειρική διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ποιότητα των θεσμών, του επιπέδου διαφάνειας ή διαφθοράς και στον ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης αποτελεί το γεγονός ότι οι εν λόγω μεταβλητές δεν είναι άμεσα μετρήσιμες. Λύση στο συγκεκριμένο πρόβλημα προσφέρει, τουλάχιστον σε έναν βαθμό, ο μη κυβερνητικός οργανισμός με την ονομασία «Διεθνής Διαφάνεια, Παγκόσμια Συμμαχία κατά της Διαφθοράς».¹ Πιο συγκεκριμένα, από το 1995 μέχρι και σήμερα ο εν λόγω οργανισμός δημοσιεύει έναν δείκτη ο οποίος αντικατοπτρίζει (φυσικά όχι σε απόλυτο βαθμό) το επίπεδο αντίληψης για την διαφθορά (corruption perceptions index) στον δημόσιο τομέα για ένα σύνολο ανεπτυγμένων, αναπτυσσόμενων και υποανάπτυκτων κρατών. Ποια είναι η θέση που καταλαμβάνει η ελληνική οικονομία; Κατά την διάρκεια της μεγάλης ελληνικής ύφεσης ποια ήταν η επικρατούσα αντίληψη για το επίπεδο διαφάνειας στη χώρα μας; Υπάρχουν κάποια σημάδια ανάκαμψης;

Σε μια κλίμακα μεγέθους από 0 έως 100, όπου η τιμή 0 αντιστοιχεί στο χαμηλότερο επίπεδο διαφάνειας (ή υψηλότερο επίπεδο αντίληψης για την διαφθορά) και η τιμή 100 στο υψηλότερο, η ελληνική οικονομία το 2013 κατέλαβε την 80^η θέση σε ένα σύνολο 177 χωρών και ο αντίστοιχος δείκτης διαφάνειας ήταν της τάξης των 40 μονάδων. Τα εν λόγω επίπεδα αντίληψης για την διαφάνεια στον δημόσιο τομέα είναι πολύ πιο χαμηλά σε σύγκριση με τα αντίστοιχα της Ιρλανδίας, την Πορτογαλίας και της Ισπανίας. Πιο συγκεκριμένα, η Ιρλανδία το ίδιο έτος είχε την 21^η θέση, η Πορτογαλία την 33^η και η Ισπανία την 40^η. Οι αντίστοιχοι δείκτες διαφάνειας ήταν της τάξης των 72, 62 και 59 μονάδων αντίστοιχα.

Επιπρόσθετα, όπως παρατηρούμε στο Σχήμα 1, από το 2001 μέχρι και το 2008 το επίπεδο αντίληψης για την διαφάνεια στον δημόσιο τομέα μπορεί μεν να ήταν σχετικά χαμηλό ωστόσο παρουσίαζε μια συνεχή ανοδική τάση. Ο δείκτης αυξήθηκε από τις 42 στις 47 μονάδες. Ωστόσο, το γεγονός αυτό δεν συνοδεύτηκε από μια αντίστοιχη αναβάθμιση της θέσης της ελληνικής οικονομίας σε σχέση με τα άλλα κράτη του δείγματος. Αντιθέτως, από το 2001 μέχρι και το 2012 υπήρξε σημαντική υποχώρηση κατά 52 θέσεις. Παρόμοια υποχώρηση καταγράφηκε και για την οικονομία της Ιταλίας, ήτοι 43 θέσεις, ενώ για την Ιρλανδία, την Πορτογαλία και την Ισπανία η υποχώρηση ήταν της τάξης των 6, 8 και 8 θέσεων αντίστοιχα. Σε γενικές γραμμές από το 2001 μέχρι και το 2012, η ελληνική οικονομία εμφάνισε μια ξεκάθαρη τάση υποχώρησης σε επίπεδο αντίληψης για την διαφάνεια στον δημόσιο τομέα σε σχέση με ομοειδείς οικονομίες όπως είναι αυτές της Ιρλανδίας της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Το ίδιο φαινόμενο καταγράφηκε και στην οικονομία της Ιταλίας.

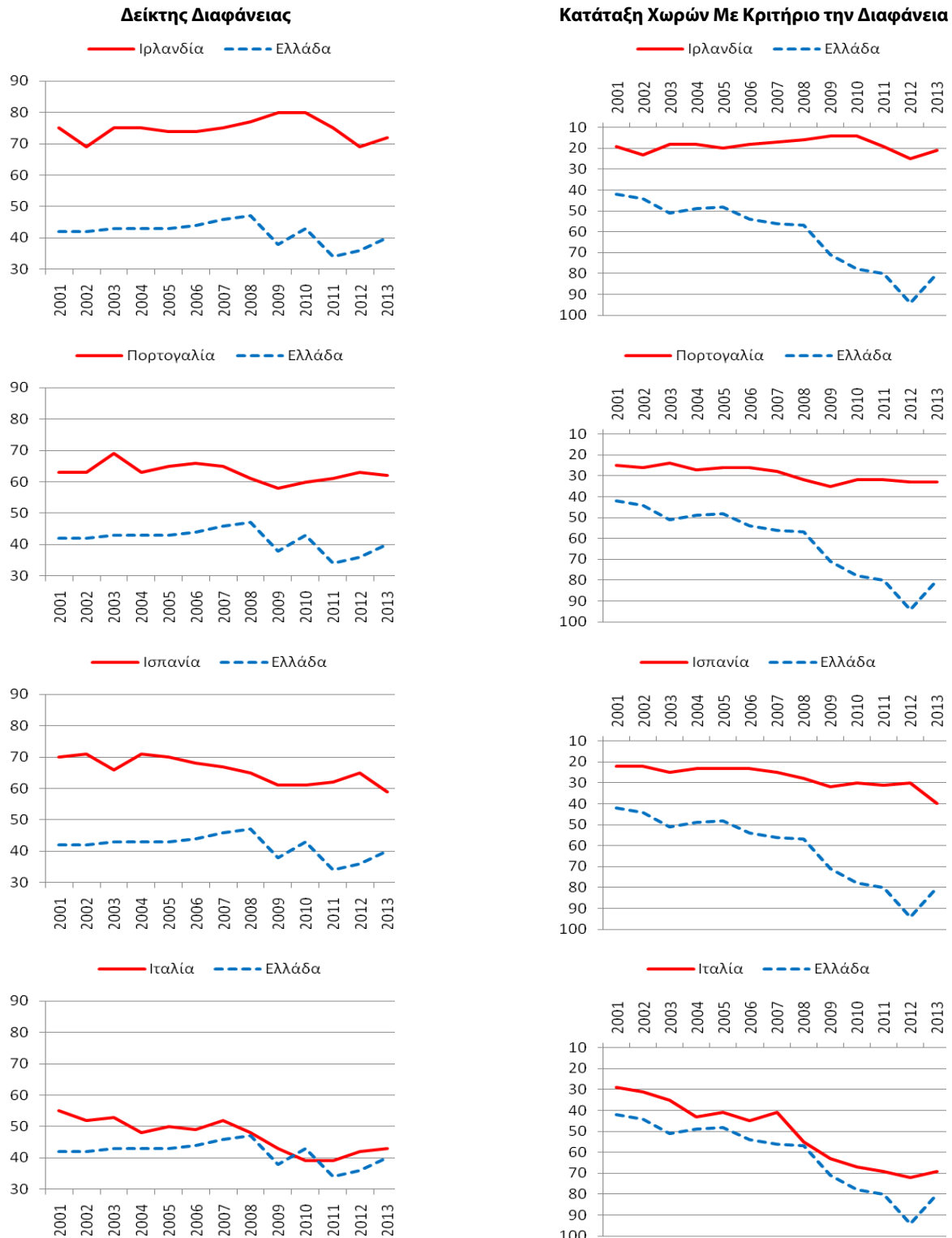
Ενθαρρυντικό στοιχείο για την ελληνική οικονομία αποτελεί το γεγονός ότι ο δείκτης διαφάνειας για τα έτη 2012 και 2013 καταγράφει ανοδική πορεία. Ύστερα από μια πτώση 13 μονάδων κατά την διάρκεια της περιόδου 2008-2011, το κλίμα αντίληψης για την διαφθορά στον δημόσιο τομέα εμφανίζει σημάδια βελτίωσης με αποτέλεσμα ο δείκτης να ενισχύεται κατά 6 μονάδες. Ωστόσο, το αρνητικό στοιχείο είναι ότι εξακολουθεί να βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα σε σχέση με άλλες ομοειδείς οικονομίες. Το γεγονός αυτό αποτελεί τροχοπέδη για την μακροχρόνια ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας.

Συνεπώς, εκτός από το κόστος παραγωγής ένα εξίσου σημαντικό μονοπάτι ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας είναι η δημιουργία ενός ποιοτικού θεσμικού πλαισίου (διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις) το οποίο θα ενισχύει την διαφάνεια και θα καταπολεμά την διαφθορά. Με αυτό τον τρόπο δημιουργούνται τα κατάλληλα κίνητρα για παραγωγικές επενδύσεις και αύξηση της απασχόλησης.

¹ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε <http://www.transparency.org/>

Σχήμα 1: Δείκτης Διαφάνειας ή Αντίληψης για την Διαφθορά στον Δημόσιο Τομέα (Corruption Perceptions Index)

Ο δείκτης διαφάνειας λαμβάνει τις τιμές από 0 μέχρι 100. Η τιμή 0 αντιστοιχεί στο ελάχιστο επίπεδο διαφάνειας (μέγιστο επίπεδο αντίληψης για την διαφθορά στον δημόσιο τομέα) και η τιμή 100 στο μέγιστο (αντιστοίχως ελάχιστο για την διαφθορά). Η κατάταξη των χωρών πραγματοποιείται βάσει του κριτηρίου της διαφάνειας. Υψηλότερη θέση αντιστοιχεί και σε υψηλότερο επίπεδο διαφάνειας ή αντιστοίχως μικρότερο επίπεδο αντίληψης για την διαφθορά. Από το 2001 μέχρι και το 2013, το σύνολο των χωρών για τις οποίες εξάγεται ο συγκεκριμένος δείκτης δεν ήταν σταθερό. Πιο συγκεκριμένα το δείγμα είχε ως εξής: 91 χώρες (2001), 102 (2002), 133 (2003), 145 (2004), 158 (2005), 163 (2006), 179 (2007), 180 (2008), 180 (2009), 178 (2010), 182 (2011), 176 (2012), 177 (2013).



Η εκτέλεση του Προϋπολογισμού 2014 για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2014 είναι ικανοποιητική αλλά χρειάζονται αποφάσεις για την πορεία των εσόδων και των δαπανών την επόμενη περίοδο

Σύμφωνα με τα τελικά στοιχεία εκτέλεσης του Προϋπολογισμού της Κεντρικής Κυβέρνησης για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2014² το ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού σε τροποποιημένη ταμειακή βάση ήταν ελλειμματικό κατά €1,7 δισ. αλλά βελτιωμένο κατά 10,1% σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο και κατά 48,4% σε σχέση με τον αντίστοιχο στόχο του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2015-18 (ΜΠΔΣ2015-18). Το πρωτογενές ισοζύγιο για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2014 ήταν πλεονασματικό στα €2,3 δισ., αλλά χαμηλότερο κατά 10,7% σε σχέση με το πρωτογενές ισοζύγιο της αντίστοιχης περιόδου του 2013. Σε σχέση με τον αντίστοιχο στόχο του ΜΠΔΣ2015-18 ήταν βελτιωμένο κατά 185,3%. Το πρωτογενές πλεόνασμα οφείλεται στην αύξηση των εσόδων του προϋπολογισμού αλλά και στη μικρή συγκράτηση των πρωτογενών δαπανών.

Τα έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2014 ανέρχονται σε €26,2 δισ. μειωμένα κατά 2,2% σε ετήσια βάση αλλά αυξημένα κατά €0,5 δισ. ή 1,8% σε σχέση με τον αντίστοιχο μηνιαίο στόχο του ΜΠΔΣ2015-18. Η συγκεκριμένη εξέλιξη είναι ενθαρρυντική για το επτάμηνο του 2014. Η παρατήρηση των επιμέρους κατηγοριών των φορολογικών εσόδων (Πίνακας 1) δείχνει ότι η συγκεκριμένη αύξηση οφείλεται κυρίως στα έσοδα από:

- Τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων.
- Τον ΦΠΑ εκτός καπνού και πετρελαιοειδών κυρίως εξαιτίας της καλύτερης του αναμενόμενου πορείας του τουρισμού.

Τα έσοδα τόσο από τον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων όσο και από άμεσους φόρους προηγούμενων οικονομικών ετών υστερούν έναντι των στόχων αλλά η υστέρηση είναι μικρή και μάλλον οφείλεται σε συγκυριακούς λόγους. Η κατάσταση των εσόδων αναμένεται να βελτιωθεί περαιτέρω το επόμενο διάστημα καθώς έχει ήδη ξεκινήσει η περίοδος αποπληρωμής του φόρου εισοδήματος 2014. Αναγκαίο να σημειώσουμε εδώ είναι και το γεγονός ότι ολοκληρώνονται αυτή την περίοδο και εκείνες οι διαδικασίες που θα επιτρέψουν την είσπραξη του ΕΝΦΙΑ μετά από τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν τον Αύγουστο 2014. Βέβαια τα έσοδα από τον συγκεκριμένο φόρο θα εμφανιστούν στο δελτίο εκτέλεσης Προϋπολογισμού Σεπτεμβρίου 2014 (θα δημοσιευθεί στις αρχές Οκτωβρίου 2014) αφού σύμφωνα με τις μέχρι τώρα

ανακοινώσεις η πρώτη δόση του ΕΝΦΙΑ μετατίθεται για τον Σεπτέμβριο 2014³.

Πίνακας 1: Η εξέλιξη των φορολογικών εσόδων για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2014

Εξέλιξη των Φορολογικών Εσόδων (Ιανουάριος- Ιούλιος 2014)			
	€ δισ.	% μεταβολή (ετήσια βάση)	% μεταβολή (Σε σχέση με τον στόχο Προϋπολογισμού 2014)
Συνολικά Φορολογικά Έσοδα	24.49	5.5%	1.4%
Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων	4.38	27.3%	14.5%
Φόρος Εισοδήματος Νομικών Προσώπων	1.40	114.6%	-0.4%
Φόρος στην Περιουσία	1.40	-14.7%	-15.0%
Άμεσοι Φόροι ΠΟΕ	1.47	-12.6%	-1.8%
Σύνολο ΦΠΑ	7.98	-2.2%	0.2%
ΦΠΑ Πετρελαιοειδών	1.18	-6.3%	-2.3%
ΦΠΑ Καπνού	0.33	-13.1%	-0.6%
ΦΠΑ λοιπών προϊόντων	6.47	-0.8%	0.7%
Φόρος Κατανάλωσης	4.30	-4.4%	-1.1%
Έμσοι Φόροι ΠΟΕ	0.345	-10.6%	-10.4%

Σημείωση: ΠΟΕ: Παρελθόντων Οικονομικών Ετών

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Οι δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2014 ανέρχονται σε περίπου €28,3 δισ. μειωμένες κατά 7,5% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2013 και 4,1% σε σχέση με τον στόχο του ΜΠΔΣ2015-18. Αντίστοιχα, οι πρωτογενείς δαπάνες ανέρχονται €23,6 δισ. μειωμένες κατά 5,8% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2013 και 3,6% σε σχέση με τον στόχο του ΜΠΔΣ2015-18. Σύμφωνα με τα αναλυτικά στοιχεία των δαπανών η συγκεκριμένη μείωση των πρωτογενών δαπανών οφείλεται κυρίως στις δαπάνες για μισθούς και συντάξεις (μείωση κατά -0,6% σε ετήσια βάση και κατά -2,3% σε σχέση με τον αντίστοιχο μηνιαίο στόχο του Προϋπολογισμού 2014). Με δεδομένο ότι δεν αυτή την περίοδο δεν υπήρξαν κάποιες αποφάσεις για το μισθολογικό κόστος του Δημοσίου Τομέα ενώ οι αποχωρήσεις δεν φαίνεται να δικαιολογούν μια τέτοια μείωση θεωρούμε ότι η αυτή είναι συγκυριακή. Έτσι και αλλιώς μια τεχνητή συγκράτηση των δαπανών – όπως έδειξε και η εκτέλεση του Προϋπολογισμού 2013 – μικρή σημασία έχει. Οι πρωτογενείς δαπάνες στο τέλος της χρονιάς θα πρέπει να φτάσουν στο επίπεδο του στόχου τους, εκτός εάν κατά τη διάρκεια της χρονιάς επιτευχθεί σημαντική ορθολογικοποίηση τους, μέσω π.χ. της εφαρμογής του προγράμματος διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) τώρα, για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2014, τα έσοδα ήταν στα 3,3 δισ. μειωμένα κατά 16,6% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2013 αλλά αυξημένα κατά 6,3% έναντι του αντίστοιχου στόχου του ΜΠΔΣ2015-18. Η υπέρβαση του στόχου οφείλεται στην

² Για τα επίσημα στοιχεία βλέπε: http://www.minfin.gr/content-api/f/binaryChannel/minfin/datastore/cd/ba/3e/cdba3eb471aeca5ffac7c68e5b20badcf5807615/application/pdf/%CE%94%CE%95%CE%9B%CE%A4%CE%99%CE%9F_7_2014_%CE%BF%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C.pdf

³ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε:

<http://www.minfin.gr/portal/el/resource/contentObject/id/70bb585d-7ae8-46a5-b908-57022e14e2f3>

αύξηση των εισροών κεφαλαίων από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα ίδια έσοδα (0,04 δισ.) εμφανίζονται για έναν ακόμη μήνα σημαντικά χαμηλότερα τόσο σε ετήσια βάση όσο και σε σχέση με τον στόχο του ΜΠΔΣ2015-18. Από την άλλη πλευρά οι δαπάνες του ΠΔΕ ήταν στα €3,0 δισ. αυξημένες κατά 39,9% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2013 και 9,1% σε σχέση με τον στόχο του ΜΠΔΣ2015-18. Οι δαπάνες του ΠΔΕ θα μπορούσαν να είναι υψηλότερες αν δεν υστερούσαν σημαντικά οι δαπάνες του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ. Οι τελευταίες ανέρχονταν σε μόλις €0,16 δισ. και ήταν μειωμένες κατά 30,8% σε σχέση με το στόχο του ΜΠΔΣ2015-18. Η μειωμένη ρευστότητα του Ελληνικού Δημοσίου έχει άμεσο αντίκτυπο στο ΠΔΕ παρά την μείωση του ποσοστού της εθνικής συμμετοχής στη χρηματοδότηση των έργων του ΠΔΕ.

Για να έχουμε μια καλύτερη εικόνα για το πρωτογενές πλεόνασμα της περιόδου Ιανουαρίου-Ιουλίου 2014 θα επαναλάβουμε την άσκηση που πραγματοποιήσαμε όλους τους προηγούμενους μήνες. Υποθέτουμε ότι τόσο οι πρωτογενείς δαπάνες όσο και τα έσοδα του ΠΔΕ ήταν στο επίπεδο των αντίστοιχων στόχων του ΜΠΔΣ2015-18 και υπολογίζουμε το πρωτογενές ισοζύγιο με βάση τα πραγματοποιηθέντα έσοδα του επταμήνου του 2014. Σε αυτή την περίπτωση το πρωτογενές ισοζύγιο παραμένει θετικό (πρωτογενές πλεόνασμα) στα €0,6 δισ. Η συγκεκριμένη εξέλιξη δείχνει ότι η αύξηση των φορολογικών εσόδων στο εξάμηνο του 2014 είναι αρκετή για να καλύψει την αύξηση των πρωτογενών δαπανών αν οι τελευταίες ήταν στο επίπεδο που ορίζεται από τον ΜΠΔΣ2015-18. Αν και ενθαρρυντική αυτή η εξέλιξη δεν αφήνει σημαντικά περιθώρια χαλάρωσης τους επόμενους μήνες. Θεωρούμε πως η επίτευξη του στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 1,5% του ΑΕΠ σε δημοσιονομική βάση για το 2014 είναι εφικτή αλλά θα πρέπει να αντιμετωπιστούν μια σειρά από παράγοντες όπως αυτός των δικαστικών αποφάσεων που υποχρεώνουν επιστροφές μισθών σε συγκεκριμένες επαγγελματικές ομάδες καθώς και η σημαντική επίπτωση που έχουν στην φοροδοτική ικανότητα του πληθυσμού τα έξι συνεχόμενα χρόνια ύφεσης της ελληνικής οικονομίας, κτλ.

Σε αυτό το σημείο είναι αναγκαίο να υπενθυμίσουμε πως σύμφωνα με την πρόσφατη έκθεση του ΔΝΤ για την αναθεώρηση του 2ΠΣΕΟ (Ιούνιος 2014) υπάρχουν μια σειρά από μεταρρυθμίσεις που είναι αναγκαίο να εφαρμοστούν τόσο στην πλευρά των εσόδων όσο και σε αυτή των δαπανών του Προϋπολογισμού ώστε να εξασφαλιστεί ότι η επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων του 2014 θα επαναληφθεί και τα επόμενα χρόνια. Σε αυτές τις μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνονται και:

- **Η αναθεώρηση του πλαισίου του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ).** Σκοπός της συγκεκριμένης μεταρρύθμισης είναι η εξάλειψη των διαφορετικών εκείνων των ρυθμίσεων που οδηγούν είτε σε χαμηλή αποτελεσματικότητα του ΦΠΑ είτε σε αύξηση της φοροδιαφυγής. Ήδη κάποιες ρυθμίσεις σχετικά με τον ΦΠΑ (απλοποίηση διαδικασίας υποβολής συμπεριελήφθησαν στο Πολυνομοσχέδιο που ψηφίστηκε

στις αρχές Αυγούστου. Στο επόμενο διάστημα αναμένεται μια λύση που θα συνδυάζει α) μείωση των συντελεστών ΦΠΑ, β) απλούστευση του συστήματος των πολλών και διαφορετικών συντελεστών ΦΠΑ ώστε το σύστημα να γίνει αποτελεσματικότερο και να περιοριστούν τα περιθώρια φοροδιαφυγής και γ) τη δημοσιονομική ουδετερότητα των ρυθμίσεων ώστε να μην χρειαστεί να αλλάξουν οι στόχοι του Προϋπολογισμού 2014 για τα φορολογικά έσοδα.

- **Η αποπληρωμή των νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του ΕΟΠΥΥ και η λήψη μέτρων ώστε να μην συνεχισθεί αυτό το φαινόμενο.** Χαρακτηριστικό εδώ είναι το γεγονός ότι σύμφωνα με τα στοιχεία του Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2014⁴ οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης έχουν αυξηθεί κατά €0,4 δισ. από το τέλος του 2013 εξαιτίας της αύξησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών του ΕΟΠΥΥ. Μεγάλο μέρος αυτής της αύξησης είναι δυνατό να οφείλεται στην καθυστέρηση αποπληρωμής υποχρεώσεων εξαιτίας της καθυστέρησης στην συμφωνία με την τρόικα. Ας υπενθυμίσουμε όμως εδώ ότι οι νέες ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις βαρύνουν το έλλειμμα της χρονιάς στην οποία έχουν πραγματοποιηθεί. Η αδυναμία εξόφλησης τους μέχρι το τέλος του 2014 είναι πιθανό να έχει επιπτώσεις στην επίτευξη του στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 1,5% του ΑΕΠ σε ετήσια βάση για το 2014.
- **Η περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων.** Απαιτείται η μεταφορά αρμοδιοτήτων που μέχρι τώρα υπάγονταν στο Υπουργείο Οικονομικών και την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού της.
- **Η ολοκλήρωση της φορολογικής μεταρρύθμισης.** Απαραίτητη σε αυτό το σημείο είναι η αποφυγή πιασχυρισμάτων σε σημαντικές μεταρρυθμίσεις που έχουν ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα αλλά και μέσω της επίλυσης των προβλημάτων που είναι ήδη σήμερα γνωστά και επηρεάζουν αρνητικά την πορεία των εσόδων. Σημειώστε εδώ ότι όποια αλλαγή στους συντελεστές φορολογίας ή στον ειδικό φόρο κατανάλωσης για το πετρέλαιο θέρμανσης είναι αναγκαίο να είναι δημοσιονομικά ουδέτερη και να μην επιβαρύνει τόσο τον προϋπολογισμό και το πρωτογενές πλεόνασμα του 2014 ή / και το ήδη γνωστό δημοσιονομικό κενό του 2015.

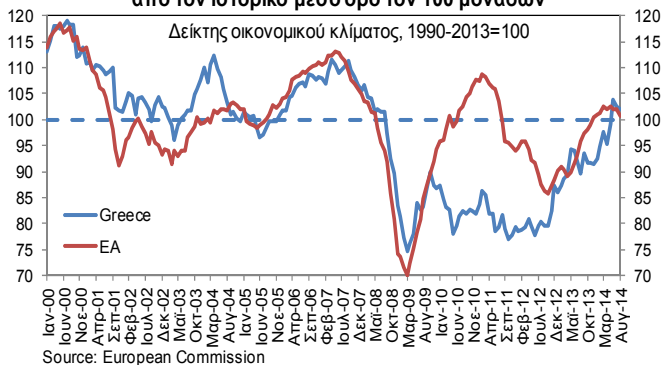
⁴ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε στον Πίνακα Δ.1 στο παρακάτω δελτίο: <http://www.minfin.gr/content-api/f/binaryChannel/minfin/datastore/03/11/22/031122f70b26469f1ff55eb5b60d33fe6fcee053/application/pdf/%CE%94%CE%95%CE%9B%CE%A4%CE%99%CE%9F+%CE%9C%CE%97%CE%9D%CE%99%CE%91%CE%99%CE%A9%CE%9D+%CE%A3%CE%A4%CE%9F%CE%99%CE%A7%CE%95%CE%99%CE%A9%CE%9D+%CE%93%CE%95%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%97%CE%A3+%CE%9A%CE%A5%CE%92%CE%95%CE%A1%CE%9D%CE%97%CE%A3%CE%97%CE%A3+%CE%99%CE%9F%CE%A5%CE%9D%CE%99%CE%9F%CE%A3+2014.pdf>

- **Η συνέχιση της μεταρρύθμισης στο συνταξιοδοτικό τομέα** ώστε να ενισχυθεί η μελλοντική βιωσιμότητα του και να βελτιωθεί σε όρους ανταποδοτικότητας μεταξύ εισφορών και συντάξεων⁵.
- **Η συνέχιση εξορθολογισμού των δαπανών για την υγεία** μέσω της περαιτέρω μείωσης της φαρμακευτικής δαπάνης. Η μείωση της τελευταίας μπορεί να επιτευχθεί με δράσεις όπως η αύξηση της χρήσης των γενόσημων φαρμάκων κτλ.

⁵ Ήδη στις προαπαιτούμενες μεταρρυθμίσεις που ήδη ολοκληρώθηκαν και που οδήγησαν στην καταβολή της πρώτης δόσης του €1,0 δισ. περιλαμβάνεται η μεταρρύθμιση στα ταμεία επικουρικών συντάξεων του δημοσίου μέσω της ένταξής τους στο ενιαίο ταμείο επικουρικών συντάξεων, της ολοκλήρωσης των μελετών βιωσιμότητας τους και της λήψης μέτρων για την εξασφάλιση της τελευταίας όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Βασικές Στατιστικές Εξελίξεις

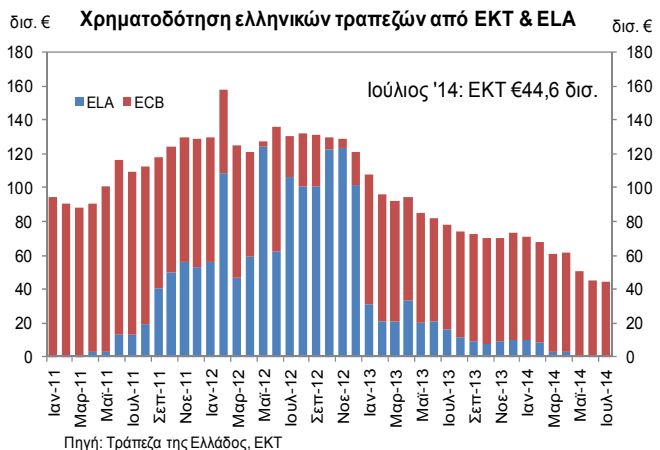
Ο δείκτης οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα τον Αύγουστο, αν και υποχώρησε στις 101,9 μονάδες από 102,6 τον Ιουλ., παρέμεινε για τρίτο συνεχή μήνα πάνω από τον ιστορικό μέσο όρο τον 100 μονάδων



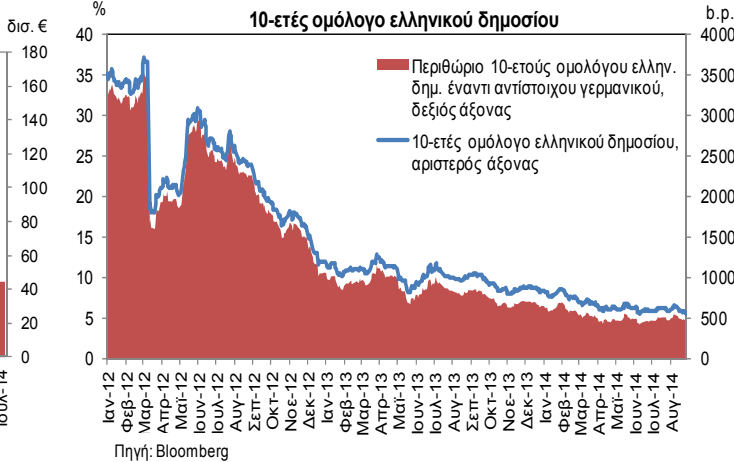
Τον Αύγουστο ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης υποχώρησε για δεύτερο συνεχή μήνα λόγω των δυσμενέστερων προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση της χώρας και των νοικοκυριών, για την



Χρηματοδότηση ελληνικών τραπεζών από ΕΚΤ & ΕΛΑ



10-ετές ομόλογο ελληνικού δημοσίου



Χρηματιστηριακοί Δείκτες



Τραπεζικοί Δείκτες



Πίνακας Π1: Βασικοί Δείκτες Ελληνικής Οικονομίας									
Τελευταία Περίοδος 2013-14			Ετήσια Στοιχεία						
	Τελευταία Τιμή	Τιμή Αντίστοιχης περιόδου 2013/14	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
			Μακροοικονομικοί Δείκτες						
Ρυθμός μεγέθυνσης ΑΕΠ (% ε.μ.ε.)*	-0.2 (Q2 14)	-4.0 (Q2 13)	-3.9	-7.0	-7.1	-4.9	-3.1	-0.2	3.5
Δημοσιονομικό Έλλειμμα (% ΑΕΠ, εκτίμηση για το 2014)**	-2.7 (14)	-	-3.2	-6.4	-9.8	-11.1	-15.8	-9.9	-6.8
Δημόσιο Χρέος (% ΑΕΠ, εκτίμηση για το 2013-14)	177.2 (14)	-	175.0	157.2	170.3	148.3	129.7	112.9	107.2
ΔΤΚ (% ε.μ.ε.)	-0.7 (07/14)	-0.7 (07/13)	-0.9	1.5	3.3	4.7	1.2	4.2	2.9
ΔΤΚ με σταθερούς φόρους (% ε.μ.ε.)	0.1 (07/14)	-1.2 (07/13)	-1.0	0.1	1.3	1.4	1.1	4.2	2.9
Ανεργία (% εργατ. Δυναμικού, τελευταία τιμή, τελευταία τιμή περιόδου)	27.2 (05/14)	27.7 (05/13)	27.1	26.4	213.0	14.6	10.5	8.5	8.0
Δείκτης Οικονομικού κλίματος (τελευταία τιμή, μέση τιμή περιόδου)	101.9 (08/14)	89.7 (08/13)	90.8	80.3	81.0	82.3	82.3	99.2	109.2
Δείκτες Ανταγωνιστικότητας									
Πραγματικός Εναρμονισμένος Δείκτης Ανταγωνιστικότητας με βάση τον ΔΤΚ (% ε.μ.ε.)	-1.3 (Q4 13)	-3.8 (Q4 12)	-1.3	-3.8	-0.5	-1.7	3.4	0.3	1.5
Μοναδιαίο Κόστος Εργασίας (% ε.μ.ε.)	-4.6 (Q1 14)	-7.7 (Q1 13)	-6.9	-5.2	-1.7	0.2	6.0	5.2	2.6
Μέσο Κόστος Εργασίας (% ε.μ.ε.)	-7.4 (Q1 13)	-11.1 (Q1 12)	-	-12.3	-6.0	-2.7	5.3	2.4	3.4
Καταναλωτικοί Δείκτες									
Ιδιωτική Κατανάλωση σε σταθερές τιμές	-0.2 (Q4 13)	-9.6 (Q4 12)	-6.0	-9.3	-7.7	-6.2	-1.6	4.3	3.6
Δείκτης όγκου στο λιαν. Εμπόριο (% ε.μ.ε.)	-3.8 (05/14)	-2.3 (05/13)	-8.1	-12.2	-10.2	-6.2	-11.4	1.3	2.2
Νέα επιβατικά αυτοκίνητα (% ε.μ.ε.)	22.5 (07/14)	-3.6 (07/13)	0.4	-40.1	-31.0	-35.6	-17.8	-4.5	4.5
Καταναλωτική εμπιστοσύνη (τελευταία τιμή, μέση τιμή περιόδου)	-54.7 (08/14)	-76.6 (08/13)	-69.3	-74.8	-74.1	-63.4	-45.7	-46.0	-28.5
Επιχειρηματικές προσδοκίες στο λιανικό εμπόριο (τελευταία τιμή, μέση τιμή περιόδου)	6.6 (08/14)	-21.3 (08/13)	-22.6	-36.1	-35.4	-33.7	-15.4	14.2	34.2
Δείκτες Βιομηχανικής Δραστηριότητας									
Βιομηχανική παραγωγή (% ε.μ.ε.)	-6.7 (06/14)	2.3 (06/13)	-3.1	-1.9	-5.7	-5.8	-9.3	-4.0	2.3
Βαθμός χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού στη βιομηχανία (τελευταία τιμή, μέση τιμή περιόδου)	68.9 (06/14)	65.6 (06/13)	65.9	64.30	67.4	68.6	70.5	75.9	77.0
Επιχειρηματικές προσδοκίες (τελευταία τιμή, μέση τιμή περιόδου)	0.3 (08/14)	-10.7 (08/13)	-10.2	-21.5	-20.6	-22.5	-28.4	-5.9	5.2
Δείκτης υπεύθυνων προμηθειών (PMI) (τελευταία τιμή, μέση τιμή περιόδου)	48.7 (07/14)	47.0 (07/13)	46.0	41.2	43.6	43.8	45.4	50.4	53.8
Δείκτες Κατασκευαστικού Κλάδου & Επενδύσεων									
Ακαθ. σχηματισμός παγίου κεφαλαίου σε σταθερές τιμές (% ε.μ.ε.)	-15.3 (Q4 13)	-10.3 (Q4 12)	-12.8	-19.2	-19.6	-15.0	-13.7	-14.3	22.8
Κατασκευή κατοικιών σε σταθερές τιμές (% ε.μ.ε.)	-40.4 (Q4 13)	-35.7 (Q4 12)	-37.8	-32.9	-18.0	-21.6	-20.7	-33.6	25.6
Άλλες κατασκευές σε σταθερές τιμές (% ε.μ.ε.)	5.4 (Q4 13)	-6.7 (Q4 12)	3.2	-7.9	-25.1	-15.7	1.6	19.5	4.3
Ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα (αδείες, όγκος) (% ε.μ.ε., σωρ. μετ.)	4.0 (03/14)	-55.5 (03/13)	-25.6	-30.6	-37.1	-24.1	-26.8	-17.3	-5.0
Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις κατασκευές (τελευταία τιμή, μέση τιμή περιόδου)	-21.1 (08/14)	-30.2 (08/13)	-37.5	-58.3	-68.3	-55.4	-39.5	-9.6	-9.2
Ισοζύγιο Πληρωμών (Τράπεζα της Ελλάδος)									
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (δισ. € ε.μ.ε.)	-1.1 (06/14)	-2.4 (05/13)	1.4	-4.6	-20.6	-22.5	-25.8	-34.8	-32.6
Εσοδα ταξιδιωτικού Ισοζυγίου (% ε.μ.ε.)	13.4 (06/14)	17.5 (06/13)	14.9	-0.6	9.3	-7.6	-10.6	2.8	-0.3
Εσοδα Ισοζυγίου Μεταφορών (% ε.μ.ε.)	7.8 (06/14)	-14.8 (06/13)	-9.0	-5.7	-8.6	13.8	-29.4	13.3	18.3
Ακαθ. Εξωτερικό Χρέος (% ΑΕΠ)	229.9 (Q1 14)	225.2 (Q1 13)	225.3	225.6	179.4	185.3	184.6	163.6	142.9
Εισαγωγές Εξαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή (ΕΛΣΤΑΤ) ***									
Εξαγωγές Αγαθών (% ε.μ.ε.)	-4.2 (06/13)	-1.6 (06/13)	-2.2	0.9	16.3	8.3	-15.1	1.0	6.3
Εξαγωγές Αγαθών προς ΕΕ (% ε.μ.ε.)	-3.4 (06/14)	1.2 (06/13)	-1.1	-3.6	14.1	8.4	-17.3	-5.5	25.1
Εξαγωγές Αγαθών προς χώρες εκτός ΕΕ (% ε.μ.ε.)	-4.5 (06/14)	-9.3 (06/13)	-8.2	10.6	15.6	7.9	-10.7	17.5	-23.1
Εισαγωγές Αγαθών (% ε.μ.ε.)	8.3 (06/14)	-5.8 (06/13)	-1.4	-7.6	-7.5	-12.2	-15.7	0.0	15.9
Εισαγωγές Αγαθών από ΕΕ (% ε.μ.ε.)	3.4 (06/14)	-2.8 (06/13)	-3.0	-9.5	-2.6	-13.8	-17.2	-0.3	17.1
Εισαγωγές Αγαθών από χώρες εκτός ΕΕ (% ε.μ.ε.)	22.4 (06/14)	-14.9 (06/13)	-10.7	-0.1	-20.8	-8.4	-12.5	0.6	13.5
Χρηματοδότηση του Εγχώριου Ιδιωτικού Τομέα από τα Εγχώρια ΝΧΙ									
Ιδιωτικός Τομέας (% ε.μ.ε.)	-3.5 (06/14)	-4.1 (06/13)	-3.9	-4.0	-3.1	0.0	4.1	15.9	21.5
Επιχειρήσεις (% ε.μ.ε.)	-4.7 (06/14)	-4.9 (06/13)	-4.9	-4.4	-2.0	1.1	5.1	18.9	20.8
Νοικοκυριά (% ε.μ.ε.)	-3.0 (06/14)	-3.6 (06/13)	-3.5	-3.8	-3.9	-1.2	3.0	12.6	22.2
Στεγαστικά Δάνεια (% ε.μ.ε.)	-3.2 (06/14)	-3.2 (06/13)	-3.3	-3.4	-2.9	-0.3	3.7	11.2	21.5
Καταναλωτική Πίστη (% ε.μ.ε.)	-2.7 (06/14)	-5.2 (06/13)	-3.9	-5.1	-6.4	-4.2	1.8	16.0	22.4
Μη-Εξυπηρετούμενα Δάνεια (NPLs) (% των συνολικών ακαθάριστων δανείων)	31.9 (Q4 2013)	24.5 (Q4 2012)	-	24.5	16.0	10.4	7.7	5.0	4.5
Συνολική Χρηματοδότηση του Εγχώριου Ιδιωτικού Τομέα (% ΑΕΠ) ****									
Συνολική Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων & Νοικοκυριών	111.1 (06/14)	113.2 (06/13)	109.8	110.3	113.0	109.9	110.6	112.1	99.8
Νοικοκυριά	55.0 (06/14)	55.8 (06/13)	54.2	54.9	54.8	53.8	53.0	52.6	48.2
Χρηματιστηριακοί Δείκτες*****									
Γενικός Δείκτης ΧΑΑ (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	1177.5	-	1162.7	907.9	680.4	1413.9	2196.2	1786.5	5178.8
Δείκτης FTSE/ASE 20 (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	381.4	-	384.8	309.7	264.9	663.1	1125.4	932.5	2752.5
Δείκτης Τραπεζών ΧΑΑ (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	161.8	-	179.9	226.3	262.9	1251.0	2661.7	1899.4	7296.4
Δείκτης Baltic Dry (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	1063.0	-	2277.0	699.0	1738.0	1773.0	3005.0	774.0	9143.0
Περιθώρια Αποδόσεων Ομολόγων έναντι αντίστοιχων τίτλων του Γερμανικού Δημοσίου									
Περιθώριο 10-ετούς ομολόγου (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	471.7	-	649.0	1058.4	3313.4	950.9	238.7	227.4	32.2
Περιθώριο 5-ετούς ομολόγου (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	-	-	-	-	5163.1	1163.1	254.2	264.3	21.2
Περιθώριο 2-ετούς ομολόγου (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	-	-	-	-	13408.3	1134.4	211.9	240.1	26.8
Περιθώριο 5-ετούς CDS (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	-	-	-	-	10231.4	1037.3	282.8	238.0	-
Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου (ΕΓΕΔ)									
Μέσο επιτόκιο ΕΓΕΔ 26 εβδομάδων (% τελευταία δημοπρασία, τελευταία δημοπρασία έτους)	2.02 (05/8/2014)	-	4.38	4.38	4.95	4.82	0.35	5.09	4.18
Μέσο επιτόκιο ΕΓΕΔ 13 εβδομάδων (% τελευταία δημοπρασία, τελευταία δημοπρασία έτους)	1.75 (12/8/2014)	-	4.68	4.68	4.68	4.10	0.59	4.46	4.14
Αξιολόγηση Πιστοληπτικής Ικανότητας Ελληνικού Δημοσίου									
S&P	παρόν B (21/03/14)	τέλος '12 B	PSI (Μάρτιος '12)			τέλος '09		τέλος '08	
Moodys	Caa1 (1/08/14)	C	CCC			A2		A1	
Fitch	B (23/5/14)	CCC	CCC			BBB+		A	

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, ΟΔΔΧΗ, Τράπεζα της Ελλάδος, ECOWIN, AMECO, Bloomberg, Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Προβλέψεων της Eurobank

* Μη-εποχικά διορθωμένα στοιχεία. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα εποχικά διορθωμένα στοιχεία. Οι ρυθμοί μεταβολής του ΑΕΠ για την περίοδο 2007-2010 συμπεριλαμβάνουν την σχετική αναθεώρηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

** Σε όρους του 2ου Προγράμματος Σταθεροποίησης της Ελληνικής Οικονομίας

*** Τα στοιχεία εισαγωγών-εξαγωγών της ΕΛ.ΣΤΑΤ υπόκεινται σε συχνές αναθεωρήσεις.

**** Για το ΑΕΠ του 2014 σε τιμές αγοράς χρησιμοποιήθηκε η εκτίμηση της Eurobank Research (€ 181,4 δισ.). Για την περίοδο 2007-2013 χρησιμοποιήθηκαν οι αντίστοιχες τιμές της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

***** Οι τιμές των μετοχικών δεκτών, των ομολόγων και του BDI έληφθησαν στις

27/8/2014

† Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Συμμετοχής του Ιδιωτικού Τομέα στην Ανταλλαγή Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (PSI) η ανταλλαγή των παλιών ομολόγων με τα νέα έγινε στις 12/03/2012.

Ανακοινώσεις βασικών στατιστικών δεικτών το επόμενο διάστημα

Ημερομηνία Ανακοίνωσης	Δείκτης	Περίοδος Αναφοράς	Προηγούμενη Τιμή
29/08/14	Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Λιανικό Εμπόριο	Ιούνιος 2014	Μάιος '14: -8,5% ετήσια μεταβολή
01/09/14	Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί	Β' Τρίμηνο 2014	
05/09/14	Εμπορευματικές Συναλλαγές (εκτιμήσεις)	Ιούλιος 2014	

Ομάδα Οικονομικών Μελετών

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών & Προβλέψεων

Ιωάννης Γκιώνης: Ερευνητής Οικονομολόγος

Στυλιανός Γώγος: Οικονομικός Αναλυτής

Βασίλης Ζάρκος: Οικονομικός Αναλυτής

Όλγα Κοσμά: Οικονομικός Αναλυτής

Μαρία Πρανδέκα: Οικονομικός Αναλυτής

Θεόδωρος Σταματίου: Ερευνητής Οικονομολόγος

Eurobank Εργασίας Α.Ε., Λ.Αμαλίας 20 & Σουρή 5, 10557 Αθήνα, τηλ +30.210.3337365, fax: +30.210.333.7687, e-mail: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <http://www.eurobank.gr/research>

• **New Europe:** Μηνιαίο δελτίο αναφορικά με τις κύριες μακροοικονομικές εξελίξεις στις αγορές της Νέας Ευρώπης

• **Οικονομία & Αγορές:** Μηνιαία επιθεώρηση ανάλυσης και έρευνας θεμάτων που σχετίζονται με την ελληνική και τη διεθνή οικονομία

• **Global Economic & Market Outlook:** Τριμηνιαίο δελτίο αναφορικά με τις κύριες εξελίξεις στην παγκόσμια αγορά και τις προοπτικές τους

Εγγραφείτε ηλεκτρονικά στο: <http://www.eurobank.gr/research>
Ακολουθήστε μας στο twitter: http://twitter.com/Eurobank_Group

